

فکر می‌کنید چه دشواری‌هایی بر سر راه ساخت فیلم‌هایی از جنس «آسمان غرب» وجود دارد؟

به‌هر حال ژانر دفاع مقدس دشواری‌های خودش را دارد، به‌خصوص این که امکانات کمی برای ساخت فیلم‌هایی در این زمینه وجود دارد. محمدعسگری از دوستان و همکاران خوب من است و من از نزدیک شاهد این مسئله بودم که برای ساخت این فیلم با چه مشکلاتی روبه‌رو بود. وقتی صحبت از فیلم‌های دفاع مقدس می‌شود همه فکر می‌کنند بودجه و هزینه زیادی به ساخت چنین فیلم‌هایی اختصاص پیدا می‌کند در حالی که این طور نیست و فیلم‌هایی از جنس «آسمان غرب» به سختی ساخته می‌شوند. همان طور که محمد این فیلم را به‌رغم مشکلات فراوان ساخت. ساخت چنین فیلم‌هایی در کل جهان مرسوم است، به عنوان مثال، در هالیوود هر دوسه سال یک بار یک فیلم درباره جنگ جهانی دوم ساخته می‌شود. آنچه مهم است این که دست‌اندرکاران فرهنگی باید بیش از پیش پشت چنین فیلم‌هایی بایستند تا این آثار دیده شوند.

بیوند این فیلم را با مخاطب امروز چطور می‌بینید؟

به نظرم در ژانر دفاع مقدس از این منظر کم کاری شده است و روی فیلم‌های قهرمان محور کمتر کار کرده‌ایم. «آسمان غرب» یکی از معدود فیلم‌هایی است که درباره شخصیت‌های بزرگ دوران دفاع مقدس ساخته شده است، شخصیت‌هایی که خاک ما را نجات دادند ولی درباره‌شان فیلم‌های کمی ساخته شده است و به نظرم جا دارد که به این قهرمانان بیشتر پرداخته شود.

به نظر شما این فیلم چقدر توانسته در ادای دین نسبت به قهرمانانی چون شهید شبرودی، شهید سهیلیان و دیگر شخصیت‌هایی که به موازات این نام‌ها در فیلم مطرح می‌شوند نقش داشته باشد؟

نکته مهمی که در این باره وجود دارد این است که این فیلم برخلاف بعضی از فیلم‌های این ژانر؛ شعاری نیست و فیلمی عمیق است که همان طور که گفتم به تبیین نقش هر کدام از این قهرمانان در طول حضورشان در جنگ می‌پردازد. شهید سهیلیان از خلبانان بزرگ و شجاع بودند و من از این که ایفای نقش ایشان را به عهده گرفتم افتخار می‌کنم و امیدوارم بازی در نقش هر کدام از این کاراکترها توانسته باشد به ذهنیت خانواده این شهید نزدیک شود. منتهی به نظرم چنین فیلم‌هایی باید به دور از شعارزدگی‌های معمول ساخته شوند تا تأثیرات خود را بیشتر روی مردم بگذارد.

خود شما برای ایفای نقش شهید سهیلیان چقدر پژوهش میدانی انجام دادید تا بتوانید به نقش این قهرمان شهید نزدیک شوید؟

در این مسیر محمد عسگری خیلی به من کمک کرد و در بازه زمانی ساخت فیلم بایکدیگر مدام گفت‌وگو می‌کردیم که نقش چطور باید باشد. تاجایی که می‌شد سعی کردم خودم را به این کاراکتر خاص نزدیک کنم، به خصوص این که ایشان از اولین شهدای هوانیروز بود و کارگردان نه فقط درباره ایشان که درباره تک تک قهرمانانی که قرار بود نامشان در این فیلم مطرح شود تحقیقات بسیاری انجام داد.

شما کارگردانی هستید که حضورتان فقط به پشت صحنه محدود نبوده، بلکه در سال‌های اخیر شما را به عنوان بازیگر در برخی فیلم‌ها یا همین‌طور در سکانسی از فیلم «گر به سیاه» به کارگردانی خودتان هم دیده‌ایم، اساساً مواجعه مخاطبان با شما به عنوان یک بازیگر در فیلم‌هایی که ایفای نقش کرده‌اید چگونه بوده است؟

خب! همان طور که اشاره کردید من قبلاً هم به‌عنوان بازیگر در فیلم‌های مختلف حضور داشته‌ام. اما خودم همیشه دو مقوله بازیگری و کارگردانی را جدا دیده‌ام و احساس می‌کنم این دو دخل و تصرفی بر یکدیگر ندارند و هر کدام شرایط خود را طلب می‌کنند. وقتی به عنوان بازیگر جلوی دوربین ظاهر می‌شوم سعی می‌کنم در خدمت نقش باشم و وقتی هم کارگردانی فیلمی را به عهده می‌گیرم تلاشم این است که یک فیلم قابل قبول بسازم. به‌ویژه این که به ژانر دفاع مقدس علاقه زیادی دارم و امیدوارم در این مسیر فرهنگ‌سازی بیشتری شود تا مخاطبان سینما و از همه مهم‌تر؛ نسل جدید به تماشای چنین فیلم‌هایی بنشینند. البته معتقدم باید تمام تجهیزات و امکانات در اختیار کارگردان باشد تا فیلمی که در این ژانر می‌سازد باز خورد جهانی داشته باشد. متأسفانه در کشور ما کمتر این اتفاق افتاده است. گرچه

درباره «آسمان غرب» به شخصه شاهد زحمات محمد عسگری برای ساخت چنین فیلمی بوده‌ام. به‌هر حال، برای من افتخار بزرگی بود که در نقش شهید سهیلیان بازی کنم و امیدوارم توانسته باشم لحظه‌ای به شخصیت ایشان نزدیک شوم. با وجود آن که خودم فیلم‌بفروش ساخته‌ام، اما امیدوارم مردم همان طور که «فسیل» را تماشا کردند از تماشای این فیلم هم لذت ببرند.



همچنان آبی است

است، چیزی که در شهید شبرودی توجه مرا به خود جلب کرد. برخی به این مسئله اشاره می‌کنند که «آسمان غرب» اثری است که تماشای بعضی سکانس‌های آن، یادآور رجعت به سینمای اکشن دهه ۶۰ است، شما چقدر این مسئله را قبول دارید؟

بله؛ ممکن است در سکانس‌هایی از فیلم حال و هوای سینمای دهه ۶۰ برای مخاطب تداعی شود. ولی از منظر فنی، سعی کرده‌ایم از پیشرفته‌ترین تکنیک‌ها در ساخت این فیلم بهره بگیریم. ضمن این که امروز فیلم‌هایی که در این ژانر ساخته می‌شوند با فیلم‌های دوره‌های گذشته به لحاظ فنی و تکنیکی تفاوت زیادی دارند. البته شرایط روز به روز برای ساخت این فیلم‌ها دشوارتر می‌شود.

چرا؟

به‌عنوان مثال، به نسبت گذشته تهیه ادوات و ابزارهای جنگی برای فیلمی از این دست با هزینه هنگفتی توأم است. یعنی اگر فیلمسازی بخواهد فیلم جنگی بسازد باید بخش زیادی از بودجه فیلم یعنی حدود ۱۰ میلیارد را صرف تهیه این تجهیزات کند. به همین دلیل است که ساخت فیلم‌های جنگی خیلی هزینه‌بردار شده و بعضی از کارگردانان ترجیح می‌دهند به نمایش تبعات جنگ مانند تأثیرات آن بر روی خانواده جانبازان و شهدا بپردازند. در دهه‌های ۶۰ و ۷۰ فیلمساز راحت‌تر می‌توانست تجهیزات مورد نیاز خود مثل تفنگ و تانک و... را فراهم کند اما هر چه زمان می‌گذرد، تهیه این ابزارها برای ساخت فیلم دشوارتر می‌شود.

باتوجه به مواردی که مطرح کردید از پروسه تولید تا اکران «آسمان غرب» از ساخت این فیلم پشتیبان هستید؟

از این که «آسمان غرب» را ساختم پشتیبان نیستم؛ ولی حسرت می‌خورم که چرا سرنوشت فیلم‌هایی از این دست که بیانگر رشادت‌های شخصیتی چون شهید شبرودی هستند باید مهجور بمانند. همان طور که می‌دانید، تولید در سینما یک چیز است و پخش مسئله دیگر. ۴۰ درصد یک فیلم تولید آن است و باقی به این بستگی دارد که عوامل پخش‌کننده چطور در این زمینه درست عمل کنند. من معترضم که چرا نباید شرایطی فراهم شود تا خانواده‌های ارتشی که تعدادشان کم هم نیست، به تماشای این فیلم بنشینند. مسلماً زمینه

اکران فیلم برای این گروه از مخاطبان را باید سرمایه‌گذاری و مدیران دلسوز به‌عهده بگیرند. از ساخت این فیلم پشتیبان نیستم، ولی شاید قدم بعدی‌ام در سینما، فیلمی در ژانر دیگری باشد. من هم می‌توانم یک قصه آپارتمانی را در لوکیشن محدود و به شکلی مهیج بسازم. ولی یک سوال دارم: آیا ساخت فیلمی مثل «آسمان غرب» که یک یادآوری تاریخی است کار غلطی است؟ آیا فراموش کردن قهرمانان تاریخی کار درستی است؟ چرا نباید به مفاخر ملی مان بپردازیم و وقتی هم که فیلمساز به این سمت‌وسو می‌رود فیلمش در تبلیغات و جذب مخاطب از بین برود؟ آنچه مسلم است این که این وظیفه دولت است که فرهنگ جامعه را به مدد آثاری در حوزه‌های سینما، تئاتر، کتاب، موسیقی و... زنده نگه دارد. یک فیلم بد درباره یک شخصیت تاریخی به مراتب ماندگارتر از فیلم اجتماعی پر فروش است که امروز هست و فردا که اکرانش تمام شد به فراموشی سپرده می‌شود.

چرا بخشی از نسخه سینمایی فیلم در اکران عمومی با آنچه در جشنواره دیدیم تفاوت کرده است؟

سعی کرده‌ایم برای اکران فیلم در سینماها، در تدوین و زمان فیلم تغییراتی انجام دهیم. به طوری که ۳۰ درصد نسخه امروزی فیلم با نسخه جشنواره متفاوت است، به‌خصوص در زمینه جلوه‌های ویژه رایانه‌ای. نسخه‌ای که در جشنواره فیلم فجر اکران شد را خود من اولین بار بود که همراه مردم می‌دیدم و این نسخه در حال به‌روزرسانی بود. خوشبختانه در اکران عمومی این تغییرات صورت گرفته و امیدوارم فیلم موردپسند مخاطبان قرار بگیرد.

کریم امینی، بازیگر و کارگردان سینما:

فیلم‌هایی از جنس آسمان غرب به سختی ساخته می‌شوند

کریم امینی بازیگر سینما و تلویزیون و کارگردان سینماست که در کارنامه خود ساخت فیلم‌هایی چون «دشمن زن»، «فسیل»، «شهر هرت» و... را ثبت کرده است. او به عنوان بازیگر نیز تا امروز در فیلم‌ها و سریال‌هایی به ایفای نقش پرداخته است. «آسمان غرب» یکی از این فیلم‌هاست که امینی ایفاگر نقش شهید حمیدرضا سهیلیان بوده است.